**REDACȚIUNEA,**
Administrațiunea și Tipografia
*Brașov*, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
*Administrațiunea*, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

**Nr. 64.** **Brașov, Miercurĭ 20 Martie (2 Aprilie).** **1902.**

## Principiis obsta.

Maxima vechiă romană dice: „*Principiis obsta*". Acésta maximă am avut'o în vedere, când ne-am ridicat glasul în contra pornirilor manifestate în câte-va diare ale nóstre dela Sibiiu, Arad și Orăștie, în direcția de a zăpăci lumea cu discuții inutile despre pasivitate și activitate, despre planurĭ nouĕ de organisare și de revisuirĭ de program.

Incă înainte de asta cu aprópe treĭ anĭ de dile am accentuat, că nu e timpul și nu's împrejurările de așa, ca noi sĕ ne pierdem vremea cu discuții și cu dispute secĭ și cu totul nefolositóre despre „pasivitate" și „activitate", și am arătat, că numai adversarii esistenței nóstre naționale au pus în curs acele discuții, că numai în interesul lor este ca noi Românii sĕ ne certăm pe asemenĭ teme și că dela ei vine tot planul și tótă tactica, ce țintesce de a-ne abate dela cestiunea cea mare a restabilirei solidarității naționale în sînul partidului nostru, adecă a reculegerii nóstre interióre.

In consecență organul nostru n'a luat parte la acele discuțiunĭ Décă bine orĭ rĕu a făcut, se póte convinge ușor, acum după treĭ anĭ orĭ-ce om nepreocupat. De va fi drept, va trebui sĕ mărturiséscă, că cu tótă discuția urmată în foile amintite, stăm tot acolo unde am stat, cu singura deosebire, că astădĭ confusiunea și nedumeririle sunt îndoit maĭ marĭ ca atuncĭ și că în loc sĕ fie limpedită cestiunea, ea apare și mai turbure, și mai încurcată.

Acésta au dorit'o adversarii noștri naționalĭ, când diarele lor au lansat cestiunea părăsirii pasivității din partea Românilor, punêndu-o în legătură cu venirea lui Szell și cu pretinsul sistem nou, ce ar fi voit sĕ-l inaugureze el. Cei-ce dintre Românĭ i-au mers pe cleiŭ, au sĕ-șĭ atribue șie-șĭ urmările deplorabile ale neprevederei lor, ce le întêlnim adĭ la fie-care pas.

Intențiunea de care vorbim a adversarilor s'a dat pe față în mod neîndoios atuncĭ, când actualul ministru-președinte Szell a declarat în cameră, că el e gata a primi și a da ascultare acelor Românĭ, carĭ vor sĕ-i vorbéscă despre părăsirea pasivității.

Cine și câțĭ vor fi făcut us de acéstă indirectă învitare a șefului guvernului unguresc, nu scim. Aceea însĕ scim, că fóia din Arad, încă cu mult înainte de alegerile dietale, făcea planurĭ, cum Aradul avea sĕ devină centrul de acțiune pentru toțĭ și cum o adunare mare conchiemată acolo avea sĕ dea o altă direcție atitudinei Românilor la alegerĭ. Bine simțind însĕ acea fóie, că planul ei nu va avé nicĭ un resunet, ea amenința din capul locului, că décă Românii ardelenĭ și bănățenĭ n'ar urma învitărei celor dela Arad, atuncĭ aceștia vor întreprinde „acțiunea" de capul lor.

Intr'aceea acest plan ingenios a cădut cu totul în baltă, dér spiritul desbinării și al rĕsvrătirii a rĕmas. După o mică pausă, pe timpul alegerilor dietale, când s'a observat óre-care reservă și de către fóia amintită, au isbucnit din nou relele deprinderĭ de mai 'nainte.

Cea mai nenorocită pornire a fost de a adauge, după alegerĭ, la discuția sécă și confusă despre „passivitate" și „activitate" și discuția asupra unor planurĭ fantastice de nouă organisare și asupra revisuirii programului nostru național.

Cei dedațĭ a pescui în turbure și a face trebile altora ca unelte bune, ce le sunt, au voit sĕ profite de ocasiune și făcênd o săritură îndrăsnéță au voit printr'o lovitură sĕ escamoteze partidul nostru și sĕ'l bage în buzunarul lui Szell cu aspirațiunile lui cu tot.

Șĭ-au uitat numai de un lucru, că acest partid cu programul sĕu este un organism viu cu rădĕcinĭ tarĭ, care prin ordonanțe dușmănóse și volnice póte fi vremelnic împiedecat în mișcările sale, dér trăesce și va trăi pe câtă vreme vor bate inimĭ românescĭ în piepturile nóstre și pe câtă vreme aceste inimĭ vor fi încăldite de dorul de-a vedé poporul român pe strămoșescile sale nemestii liber și egal îndreptățit.

Se înșélă amar de tot ceice sunt sedușĭ a crede, că partidul național român îșĭ datéză esistența numai dela 1881 și că acuma ar fi dat cu totul în brâncĭ de spaima prigonirilor și iligalităților, ce trebue sĕ le sufere de către cei dela putere.

Amic și inimic trebue sĕ scie, acest partid numĕră și ponderéză și adĭ, cu tóte nenorocirile ce l'au ajuns, mai mult decât și-ar puté închipui și cel mai sceptic dintre cetitorii de gazete românescĭ.

Dovadă e și silința, ce și-o dau foile române, despre care vorbirăm mai sus, pe lângă tóte salturile ce le fac și metamorfosele prin care trec, de a face pe publicul nostru sĕ crédă, că nicĭ prin gând nu le-a trecut a părăsi partidul național.

Mare cuvênt. Dér cine a mai vĕdut ca diarele unui partid sĕ oscileze în părerile și vederile lor așa de mult, încât unele s'ajungă a susține chiar cotrarul dela ceea-ce profeséză partidul?

Așa ceva nu s'a mai pomenit nicăirĭ și cu atât mai puțin s'a pomenit o astfel de babiloniă în timpurĭ atât de critice, precum sunt acele, pe carĭ le străbatem.

## Lovitura de grație contra Ugro-Rușilor.

„Parlamentär" din Viena scrie sub titlul de mai sus următórele:

Rușii (Rutenii) din Ungaria superióră, carĭ au rit greco-slav în unire dogmatică cu scaunul din Roma și cu douĕ eparchii, cea din Mukacevo (Muncaciu) și cea din Prjașev (Eperjes) se bucurau, ca locuitorĭ autohtonĭ, sub voivodii lor proprii de-o situație din cale afară favorabilă, ba chiar privilegiată, și autonomia lor națională și bisericéscă, deși deja de prin secolul XVI de multe-orĭ combătută de Maghiarĭ, a fost după putință ocrotită de forurile centrale din Viena, în special prin camerele de curte și prin consiliul de rĕsboiŭ aulic până prin secolul XVIII.

Sforțările îndreptate spre redobêndirea autonomiei naționale și bisericescĭ confiscate de Maghiarĭ, i-a îndemnat pe Ugro-Rușĭ la 1848 de-a opune tendințelor separatiste ale Maghiarilor resistență pasivă, ér la 1849 de-a forma un corp liber (Freicorps), sub conducerea contelui Szirmay, totodată a înainta douĕ petiții la Majestatea Sa, cerênd reîncorporarea la Galiția și décă nu li-s'ar puté acorda acéstă dorință, cel puțin sĕ li-se restabiléscă autonomia națională și bisericéscă. Una din aceste petiții a fost înaintată în Aprilie 1848 prin guvernorul de-atuncĭ al Galiției, contele Agenor Goluchowski, ér cealaltă prin o deputațiune anume direct Majestății Sale.

Acéstă autonomie națională și bisericéscă a Ugro-Rușilor a fost relevată fórte energic în dieta ungară la 1861 de către Adolf Ivanovicĭ cav. de *Dorbrjanskij*. De-asemenea s'a esprimat dorința de-a avé autonomie națională și bisericéscă în meetingurile poporale ținute la 1868, ér Dobrjanskij nu numai, că a presentat resolușiunile acestor meetingurĭ dietei ungare, dér le-a și sprijinit și motivat cu cea mai mare stăruință.

De-asemenea în congresul dela 1871 și 1872, ce s'a ocupat cu autonomia catolicilor din Ungaria, Dobrjanskij șĭ-a esprimat pretensiunea, că *bisericei Ugro-rusescĭ, greco-catolice unite*, i-se cuvine autonomie separată de cea romano-catolică, și independentă.

Maghiarii din congres au respins propunerea și cereau autonomie unitară pentru toțĭ catolicii Ungariei, fie de ritul roman-latin, fie greco-slav, respective greco-român. Autonomia aceea era sĕ servéscă scopurilor de *desnaționalisare și maghiarisare*.

Aceste tendințe au eșit la ivélă și în congresul de curênd ținut, care a discutat asupra autonomiei bisericei catolice și care a creat érășĭ organisație unitară.

*Românii uniți* n'au participat la desbaterĭ, ba *au protestat* chiar contra tuturor resoluțiunilor, cerênd *autonomie proprie* pentru ritul lor. Din contră, Ugro-Rușii unițĭ au participat la acel congres, care a trecut la ordinea dilei peste autonomia bisericei rusescĭ unite.

Resoluțiunile congresului au fost așternute Majestății Sale și décă vor fi aprobate, atuncĭ maghiarisarea Ugro-Rușilor prin biserică se va face în stil mare.

*Episcopii* de Mukacevo și Prjașev, numițĭ de guvern, *întroduc* chiar contra interdictului scaunului roman *liturghia maghiară* și în parochiile neaoșe ugro-rusescĭ, cum au întrodus-o deja în mare parte la consistóre și în școlĭ și, în timp de-o generațiune, *Ugro-Rușii*, carĭ numĕră o jumĕtate de milion de suflete, se vor maghiarisa cu desĕvîrșire.

Preoții patrioticĭ ugro-rusescĭ, deja puținĭ la numĕr, sunt *terorisațĭ* și poporul materialicesce sĕrăcit al Ugro-Rușilor încurênd se va pierde.

*Populația autohtonă ruséscă dela pólele Carpaților ungarĭ primesce lovitura de grație, la începutul secolului XX — prin biserica catolică, care face treburile Maghiarilor!*

## Mișcarea germană în Stiria.

Votul camerei vienese în afacerea claselor paralele slovene dela Cilli a produs mare nemulțumire în sînul Germanilor din Stiria, așa că au decis a face o mișcare de protestare.

Poporațiunea germană din orașul Cilli a ținut un meeting imposant, în care a protestat contra hotărîrei de a-se susține și în viitor clasele paralele slovene la gimnasiul de acolo.

Adunarea a fost convocată de către Reuniunea germană; la ea n'au fost învitațĭ deputațĭ, pentru-ca sĕ nu se dică, că aceștia au pus tóte la cale, ci sĕ se facă o manifestare spontană eșită direct din sînul poporațiunei germane.

Primul vorbitor, medicul Dr. Eugen Negri, șĭ-a terminat vorbirea cu esclamarea: Avênd firmă încredere în toțĭ deputații noștri și mai ales în cei din partidul poporal și 'n conducĕtorul lor probat, așteptăm ca *rușinea dela Cilli sĕ fiă ștérsă*. Toțĭ dușmanii noștri s'au aședat la 21 Martie în linie de bătaie sub conducerea guvernului. Cel ce ar mai șovăi acum, e un mișel! *La arme*! (Aplause sgomotóse.)

După-ce au mai vorbit vre-o doi fruntașĭ, adunarea a votat unanim o moțiune, în care poporul german din Cilli și din Știria de jos dă espresiune *indignării* și *amărăciunii* sale față cu lovitura violentă ce au îndurat'o sub regimul Koerber (votul amintit al camerei dela 21 Martie). Moțiunea se termină cu cuvintele: „Cerem dela partidul poporal german și dela toțĭ deputații germanĭ, ca după atentatul dela 21 Martie sĕ fiă de o mândrie națională neînfrântă. Este datoria tuturor deputaților a stărui cu tenacitate ca *sĕ se dea deplină satisfacție onórei „insultate a poporului german"*.

## Tractările din Africa-de-Sud.

Corespondentul sud-african al lui „*Neue Freie Presse*" a trimis diarului sĕu un lung raport despre misiunea de pace a lui *Schalk-Burger*. El ajunge la conclusiunea, că amar se înșală aceia, carĭ speră o apropiată încheiere a păcii. Numai din greșita pricepere a situațiunei în Africa-de-Sud ar puté sĕ crédă cine-va, că între *Schalk-Burger*, *Steyn* și *Reitz* de-o parte, și între *Botha*, *Dewett*, *Delarey* și alțĭ generalĭ burĭ de altă parte, apoi între *toțĭ* aceștia și între *Krüger* s'ar fi ivit serióse divergențe de părerĭ.

După esperiențele lui de până acum, corespondentul este fórte îngrijat în privința păcii, fiind-că în mĕsura în care se póte presupune, că Englesii vor numai sĕ-șĭ câștige timp pentru stabilirea unui nou plan de operațiunĭ, tot așa pot fi temerĭ, că nicĭ Burii nu se ocupă de geaba cu ideia păcii nesigure, ci se organiséză și ei, plănuesc, ba e fórte verosimil, că misiunea de pace a Burilor transvaalienĭ la Steyn și Reitz n'are alt scop, decât a-se sfătui cu aceștia asupra unei operațiunĭ comune, după-ce sciut este, că autoritățile superióre civile ale statelor bure lucréză în deplin acord cu generalii burĭ. *Steyn* a participat tot-déuna la consiliile belice cu *Dewett*, ér *Reitz* este escelent orientat asupra planurilor lui *Botha*. De altfel *Reitz* este cel mai fervent părtinitor al independenței Burilor, și astfel abia décă se póte crede, că ei vor tracta se-

rios de pace pe lângă abandonarea cestiunei independenței.

Fără îndoélă, că representanții supremî ai statelor bure se vor saluta cu mare bucurie și astfel ei, ca și Englesii, vor folosi lozinca de pace pentru a-șî acoperi amĕnuntele rĕsboirei viitóre. N'ar trebui așa-dér sĕ ne mirăm, déca după reîntórcerea misiunei bure, luptele vor reîncepe din tóte puterile. A presupune însĕ, că între Krüger și Burii din Transvaal și Oranje s'ar fi sguduit înțelegerea, numai Englesilor le place a-o accentua.

*

Marția trecută regele *Eduard* a avut o lungă convorbire cu ministrul de esterne *Landsdowne*. Ei au convorbit întréga di. Conferența acésta se esplică în multe felurî în Londra, dér părerea generală e, că scopul regelui a fost de a indica modalitățile pe carî representanții din strĕinătate ai Angliei sĕ le comunice republicelor bure. După redeschiderea parlamentului în 7 Aprilie, guvernele strĕine încă vor fi încunosciințate despre aceste modalitățî. Regele nu tăinuesce, că dorința lui cea mai fierbinte este încheierea cât mai grabnică a rĕsboiului.

## Din memoriile regelui Carol.

(Note despre Col Tisza.)

Un martor ocular a descris di cu di tóte evenimentele din viéța regelui Carol, începĕnd cu tratativele pentru ocuparea tronului, la 1866, și până la proclamarea regatului 1881.

Cartea a eșit în limba germană în 4 volume la Cotta în Stuttgart și înregistréză nu numai evenimentele din România, ci și unele mai însemnate din alte țĕrî.

Rĕsfoind registrul numelor dela sfîrșitul vol. IV, dăm între alte nume și de numele lui Tisza, despre care se vorbesce în volumul IV la trei locurî. Credem că vor interesa pe cetitorii noștri escerptele referitóre la Tisza, din numitele memorii. Étă-le:

*26 Septemvrie (8 Octomvrie) 1878.* In Austro-Ungaria a isbucnit o mare crisă ministerială; ministrul de finanțe *Szell*, din causa deficitului (care a crescut enorm în urma ocupării Bosniei) și-a dat dimisia și întregul cabinet *Tisza* s'a solidarisat cu el; în Austria ministeriul Auersperg, care deja în Iulie îșî dăduse dimisia, a reînoit'o acum și împĕratul a primit'o; atât în Austria, cât și în Ungaria afacerile se vor resolvi în mod provisoric tot de vechile ministerii, numai ministrul de finanțe ungar este definitiv înlăturat. (Ca sĕ revină peste 21 anî, ca ministru-președinte. — R.) — „Aus dem Leben König Karls von Romänien“, IV. 109.

*27 Noemvrie (9 Decemvrie) 1878.* In Ungaria a fost însărcinat érășî *Tisza* cu formarea cabinetului. — pag. 146.

*30 Sept. (12 Oct.) 1880. (Viena)* La $10\frac{1}{2}$ a. m. principele Carol se presentă împĕratului în uniformă de colonel a reg. nr. 6, al cărui proprietar este, apoi visitéză pe archiducele Albrecht, care se bucură, ca și împĕratul, că-l póte saluta în uniforma, ce-i stă atât de bine și care forméză de acum între dênșii o nóuă legătură.

La órele 3 plecare la *Budapesta;* archiducele Albrecht și contele Hoyos sunt la gară. Principesa remâne până mâne în Viena.

Principele Carol este însoțit de trimisul Bălăceanu, în Budapesta este întimpinat de ministrul comunicațiunei Ordody și descinde în hotel Hungaria.

*1/13 Octomvrie 1880.* Diminéța principele face o plimbare pe jos până în Buda; după aceea primesce pe generalul comandant Edelsheim și pe șeful statului major Drechsler, apoi merge cu trăsura la $10\frac{1}{2}$ la casarmă, unde îl aștéptă regimentul nr. 6 și colonelul Christianovicî îi presentă raportul. Regimentul făcuse campania daneză dela 1864 și principele póte sĕ împrospeteze cu câțî-va dintre ofițerî amintirî din rĕsboiŭ.

După amiadî principele Carol primesce ministerul ungar și întórce, însoțit de Bălăceanu, visita ministrului-președinte *Tisza.* Oferindu-i cu acéstă ocasiune „Steaua României“, acesta esită de a o primi, deórece nicî dela regele sĕu n'a primit nicî un ordin (als er bei dieser Gelegenheit den „Stern von Romänien“ überreicht, zögert dieser ihn anzunehmen, da er selbst von seinem Könige keinen Orden angenommen habe). Principele îl rógă însĕ sĕ păstreze „Steaua României“ numai ca amintire la visita sa în Budapesta, apoi discută cu el raporturile dintre Ungaria și țéra ei vecină, România, carî raporturî ar fi în interesul ambelor părțî sĕ fie din cele mai bune.

Séra sosesce din Viena principesa; principele ocupă loc în cupeul ei și călĕtoresc mai departe prin Verciorova la Bucurescî.

Despărțirea la gara din Budapesta a fost solemnă și frumósă; ministrul de finanțe contele Szapary, ministrul de comunicațiune Ordody și întreg corpul oficeresc al regimentului era de față spre a-șî arăta omagiile față cu principesa prin oferirea de buchete.

## SCIRILE DILEI.

— 19 Martie v.

**Dela „Academia Română“.** Defunctul Mitropolit Iosif Naniescu din Iașî a dăruit „Academiei Române“ înainte de a muri, un baston sculptat, ce a aparținut Mitropolitului Iacob al Moldovei, douĕ lădî cu diferite documente vechî, 288 volume manuscripte românescî, grecescî, slavonescî, de psaltichie, din felurite timpurî, 1008 volume și broșurî tipărite, 25 cărțî geografice și planurî; 41 stampe și portrete, 3 portrete în oleiŭ; a mai oferit 36 documente istorice românescî, dintre carî unul dela Ștefan-cel-Mare din 1498 și altul dela Grigorie Ghica voevod din 1664, avĕnd o pecetie de argint aurită.

**Serbarea aniversării a 25-a a independenței României** se va face de către guvernul României cu o solemnitate deosebită. In linii generale s'au stabilit următórele puncte ale programului: 1) Un comitet constituit adhoc va deschide o listă de subscripție pentru un mare monument al M. S. Regelui Carol I. 2) Guvernul va deschide o listă de subscripție pentru un monument al Independenței. 3) Se va împărți o medalie comemorativă. 4) Cu ocasia dilei de 10 Maiŭ se va înființa o nouă decorație, care va purta titlul „Regele Carol I“. 5) M. S. Regele va pune basele unei fundațiunî, care va servi de adăpost soldaților rănițî, infirmi și bĕtrânî, un fel de institut ca „Hotel des Invalides“ din Francia. Tóte comunele din țĕră vor trimite delegațî, tóte societățile constituite vor fi învitate sĕ ia parte. Se vor construi carĕ alegorice, se vor face defileurî monstre și o mare revistă militară la care se vor împărți diferite decorațiunî. Tóte regimentele, carî au luat parte la rĕsboiŭ, vor primi la steag noua decorație „Regele Carol I“. Oficerii garnisónei Bucurescî au luat inițiativa, după-cum se anunță, sĕ facă un mare album al armatei române, din care un esemplar, cu o legătură artistică, purtând cifra regală și armele țĕrei în aur și împodobite cu pietre scumpe, va fi oferit M. S. Regelui în diua de 10 Maiŭ. Cu facerea acestui album, unic în felul sĕu, au fost însărcinațî d-l Al. Antoniu, fotograf, autor al „Albumului României“, împreună cu d-l locotenent Eliad. In acest album vor figura toțî oficerii aflătorî în activitate; vederile tuturor instituțiilor militare; școlî, casarme etc., tóte drapelele regimentelor cu gardele lor și în special drapelele, carî au luat parte la rĕsboiŭ și au fost decorate.

**Faimósele emigrărî.** Cetim în „Apĕrarea Națională“: Odată cu sosirea primăverei a început sĕ circule prin pré ospitaliera Românie curentul emigrării jidovescî. Cine însĕ, credețî, că se găsesc pe listele de emigrare? Jidovî aventurierî, cărora le place sĕ hoinărésca, jidovî certațî cu justiția, jidovî carî nu mai pot sta în țĕră de dragul milităriei. Se duc, se duc mereu jidovii, și cu tóte astea numĕrul lor cresce mereu în țéra nóstră. Causa o putem afla de aci: Astădî plécă cincî, și cu ei carî se întorc mâne, ne mai vin cincî-spre-dece. Se plâng, că nu găsesc de muncă, că sunt persecutațî etc. Mofturî jidovescî. Mii de Bulgarî și Turcî prin munca agricolă, ce găsesc vara în țéra nóstră, îșî întrețin tot anul familia aflătóre în Bulgaria, ba mulțî strîng și avere. Pricina e, că jidovii nu doresc înavuțire prin sudóre, ci prin negustorii necinstite. Ni-e témă, că emigrările sĕ nu lovéscă ér în prea încercatul budget al țĕrei nóstre. De alt-fel, ducă-se mereu și nu s'ar mai întórce jidovii, căcî devisa e:

„Curăță, Române, pomii de omidă
„Sĕ nu lașî în holde spinî și pălămidă.“

**Un rege fabricant de bere.** Regele *Eduard* al Angliei a făcut dilele trecute o visită amicului sĕu, lordul *Burton*, și cu ocasia acésta, din glumă, a dat și el ajutor la fabricarea berei. Reuniunile de temperanță englese au primit cu mare scandalisare scirea despre lucrul acesta. Una din Reuniunî a ținut imediat o ședință în care unul din oratorî a condamnat aspru atitudinea regelui. El a adăugat, că în întréga țĕră a făcut penibilă impresie faptul, că regele însu-șî sprijinesce pe adversarii lor. Fratele decedat al regelui a dis odată, că unicul dușman periculos al Engliterei sunt beuturile spirtuóse. Regele este așa-dér amicul inimicului țĕrii. Adunarea în care erau representate 113 reuniunî de temperanță, a luat conclus unanim, în care se dă espresiune adêncilor regrete, că regele a participat la falsificarea beuturilor spirtuóse, sprijinind ast-fel acésta industrie atât de păgubitóre țĕrii. Hotărîrea va fi comunicată regelui prin ministeriul de interne.

**Mamă denaturată.** Din *Chimitelnicul-de-Câmpie* ni-se scrie: Pietatea creștinéscă în poporul acestei comune a fost adênc sguduită prin următorul cas întêmplat la noi. O fată, unică la părințî, a dat nascere unei copile cam douĕ sĕptĕmânî înainte de prinderea postului. Ca sĕ scape de rușine, fata — după-cum au constatat medicii în dilele acestea — și-a îngropat copila de viie într'un mormênt próspĕt din cimiteriŭ. Nisce rîmătorî au scos cadavrul nefericitei abia după cincî sĕptĕmânî și ast-fel s'a descoperit crima. Atât mama fetei, cât și acésta au fost escortate de gendarmî la Turda.

**Supĕrarea Neapolitanilor.** Neapolul este într'o adevĕrată fierbere, provocată de consulul Angliei, care, într'o călăuză publicată de el înainte de asta cu cincî-spre-dece anî și reeditată acum de curênd, a scris despre Neapolitanî următórele: „Rasă inteligentă și fină, însĕ fără nicî un principiu. Neapolitanul minte și fură cu cea mai mare efronterie“. Acéstă apreciare a provocat indignare generală printre Neapolitanî. Tótă presa locală a pornit o campanie în potriva rĕutăciosului consul. Consiliul municipal s'a întrunit dilele acestea și a hotărît sĕ se céră revocarea diplomatului, care se esprimă așa de puțin diplomat. Representanții orașului au promis, că vor aduce cestiunea înaintea camerei. Populațiunea este atât de înfuriată, încât pentru a preveni manifestațiile, a trebuit sĕ se ia mĕsurî polițienescî severe și sĕ se păzéscă locuința consulului.

## Din comitatul Ciucului.

— Martie 1902.

*Onorată Redacțiune!* Printre munții secularî și văile sburdalnice din acest comitat, carî pe la finea véculuí al 16-lea rĕsunau de sgomotul armelor marelui Mihaiŭ, astădî domnesce o liniște adêncă. Acești munțî au fost martorii multor evenimente marî din trecut, petrecute în cursul vécurilor pe teritorul acestui comitat. Documentele contimporane sunt cu mult mai unilaterale, decât ca sĕ fie în stare a-ne reda fidel și nepreocupat gloria armelor române din acele vremurî, ér tradiția șî-a pierdut farmecul și caracterul originalității în momentul, când mulțî din ostenii marelui erou, domiciliindu-se pe aceste plaiurî, s'au amalgamisat pe încetul cu locuitorii autohtonî sĕcui, părăsindu-șî limba și datinile străbune.

Comunele compacte românescî, situate prin văile munților de ost și de nord, sunt de-o formațiune mai nouă, — între vécul 17 și 18-lea. Nu se póte contesta însĕ, că locuitorii românî de prin comunele acestui comitat, situate pe lângă Olt, nu ar fi descendențî de-ai ostenilor marelui erou Mihaiŭ, numai cât aceștia astădî nu mai înțeleg limba română și de-altcum și în privința numerică scad dilnic, ér împrejurările vitrege, sub carî gem de vécurî locuitorii românî din acest comitat, nu au lăsat până în present a-se puté schița în ordine cronologică fasele și peripețiile, prin carî a trecut acest popor deaprópe 20,000 suflete.

Intenția mea însĕ este de-a atrage atențiunea celor chemațî asupra unui lucru, care merită sĕ fie luat în de-aprópe considerare. Precum în vremurile cele mai îndepărtate, până la rădĕcina cărora a putut sĕ străbată creionul istoricului, conducĕtorii firescî și primii educatorî ai neamului românesc au fost preoții și învĕțătorii noștri, întocmai și astădî rolul acesta trebue susținut și condus cu zel și desinteresare.

Tot ce s'a putut salva din ghiarele elementului cutropitor, avutul nostru național ce-l mai posedăm astădî, avem a-l datori în prima linie acestor conducĕtorî, și décă se ivesce óre-care progres, cu menirea de-a servi binelui nostru obștesc din acest ținut, partea leului cu tot dreptul revine preoțimei și învĕțătorimei.

Nu trebue sĕ se pierdă însĕ din vedere, că sarcina, ce revine adî mai mult ca orî și când acestor conducĕtorî firescî ai poporului român din acest comitat, e mult mai grea și anevoiósă de cum, póte, li-se pare unora, și că datoria celor chemațî este a susține și întări c'o óră mai curênd posiția acestor organe espuse la tot felul de șicane și ispite, ce vin din partea adversarului neamului nostru.

Misiunea, ce îi este dată de îndeplinit preoțimei și învĕțătorimei române din acest ținut, este cu atât mai grea, cu cât trăim aicî în nisce împrejurărî escepțional de vitrege.

Anul acesta o parte din poporațiune e amenințată chiar cu fómete. (Vitele cornute și oile pier cu grămada). Alarma suflată de pressa maghiară, a aflat echou puternic în tóte păturile societății, vorba fiind de salvarea conaționalilor lor Sĕcui, dér sórtea bietului Român din Giurgeu, e lăsată cu totul în mâna provedinței.

In fața miseriei actuale, stăm neputincioșî, căcî nu suntem consolidațî și organisațî, pe când ne surprinde acéstă plagă neașteptată, ba nicî până în present nu s'a făcut nimic în acéstă direcție, așa încât chiar și poporul, pe lângă tóte neajunsele, observând partea asta slabă, adecă lipsa de-o disciplină și organisație solidă, nu scapă ocasia binevenită de-a submina autoritatea conducĕtorilor, și mai ales din motivul, că e bine primit acolo chiar, de unde ar trebui sĕ se dea signalul organisației.

Și încă odată, cei în drept și chemațî, sĕ se gândéscă serios asupra criticei situațiunî, în care ne găsim noi Românii din Sĕcuime, décă este, ca o parte însemnată a neamului nostru sĕ nu fie mâne poimâne pierdută pentru biserică și neam.

*V.*

## Publicațiunile presentate Academiei pentru premiare.

In sesiune generală de acum, Academia are de acordat trei premii pentru opere publicate, și patru pentru lucrărî asupra unor subiecte puse la concurs.

*La premiul Herĕscu Năsturel de 4.000 de lei.* — Teohari Antonescu: Lumî uitate; C. Broșteanu: Salinele nóstre; I. L. Caragiale: Momente; M. Codreanu: Diafane; Ion Gorun: Câte-va versurî; St. O Iosif: Patriahale și Romanțe; I. Mihalyi: Diplome maramurĕșane; M. Nicolescu și G. Ionescu: Harta istorică a României; I. Pop Reteganul: Nuvele; Sorcovă: Clipe de repaus; Gr. Taușan: Flosofia lui Plotin.

*La premiul statului Lazăr de 5.000 lei.* — Ecaterina Arbore: Mama și copilul; Gh. Druțiu: Studii asupra viticulturei; Gazela:

Memoriŭ asupra unui balon divisibil; Dr. Manicatide: Despre tusea convulsivă; V. C. Munteanu și C. Roman: Vinurile României; Dr. Niculescu: Despre dentistică; Aurel Onciul: Dreptul administrativ roman; Dr. Samfirescu: Amputations ostéoplastiques expérimentales; Varlam Ghițescu: Balonul cu cârmă; Dr. Urbeanu: Imbunătățirea alimentației țĕranului român; Dr. Urechiă: Igiena.

*La premiul Adamachi de 5.000 lei.* (divisibil) — I. Adam: Rĕtăcire; Ilie Bărbulescu: Cercetărĭ istorico filologice; Florian Becescu: Vise și lacrĕmĭ; Borgovanu: Ionel; L. Dauș: Eglè; Găvănescu: Elemente de psichologie; Ernest Gheorghiŭ: Vĕnătórea în România; Em. Grigorovița: Românii în monumentele literare germane medievale; Marinescu Ilie: Treptele didactice formale; Moise Pacu: Elemente de morală; C. Petraru: Impositele române; Radu Rosetti: Cele din urmă; Vlahuță: România pitorescă; Iuliu Zanne: Proverbele Românilor.

## O ședință „filologică“

*Brașov*, Martie 1902.

A fost odată în țéra românéscă un Evreu cu carte multă, care și-a luat doctoratul în litere la Berlin șia ajuns conferențiar la școla normală superióră din Bucurescĭ, ba ținea prelegeri chiar și la universitate.

Și avea marĭ aspirații jidovașul, căcĭ scrisese nisce dicționare și cărțĭ de semasiologie și de elemente turcescĭ în limba românéscă și mai nu sciu ce. Și-șĭ făcea singur aprecierĭ elogióse prin revistele streine, pe carĭ le traducea apoi în românesce și le publica, pentru-ca sĕ citéscă Românii și sĕ-l admire. Și-a schimbat numele din „Luzer Schein“ în Lazăr Șăineanu. A cerut împămĕntenire în diferite rĕndurĭ, dér tot-d'auna a fost refusat. In cele din urmă s'a botezat și a mai dat un asalt asupra cetățeniei. „Ingrații“ de Românĭ l'au respins și de astă-dată.

Cel mai „ingrat“ dintre toțĭ era fericitul V. A. Urechiă, care de sigur cunoscĕnd valórea elucubrațiunilor lui și reclama de speculant, ce o făcea în jurul persónei sale, a vrut sĕ-șĭ păzéscă patria de un așa cetățén și universitatea de un așa profesor.

Căcĭ Șăineanu nu voia nicĭ mai mult nicĭ mai puțin, decât sè ajungă profesor de limba română, la universitate.

Nu sciu ce au Jidovii cu catedrale de limbă. Pe semne, fiind-că limba este o comóră așa de prețiósă a fiă-cărui popor, ei vor sĕ fie stăpânĭ pe ea, ca sĕ o moduleze cum le place.

La catedre însemnate filologice în tótă Europa găsescĭ titularĭ jidovĭ. E de ajuns a cita nume ca Ascoli, Mussafia, Simonyi și mulțĭ, mulțĭ alții

De ce n'ar puté fi și Șăineanu mare filolog la Bucurescĭ?

In fine, n'a reușit nicĭ chiar cu prețul renegării formale a religiei părinților.

* * *

Șăineanu a scris și un „Dicționar universal al limbei române“, primul uvraj în felul acesta în limba nóstră.

Doctorul Urechiă l'a forfecat cu spiritul sĕu caustic în nisce conferențe publice, pe carĭ le-a scos și în broșurĭ sub titlul de „Șăinisme“. Un venerabil institutor dela Iașĭ, d-l Vasile Săghinescu, a scos un dicționar întreg de cuvinte pocite și rĕu interpretate din dicționarul lui Șăineanu.

Amĕndoi au dovedit, că Șăineanu habar n'are de limba românéscă.

Regret din suflet, că nicĭ una, nicĭ alta din numitele broșurĭ nu-mĭ stau la disposiție, căcĭ așĭ puté procura cetitorilor câte-va momente pline de haz și caraghioslîc, arătând din ele ce póte jidovul când se apucă sĕ facă dicționare românescĭ.

* * *

Intr'una din serile trecute, un domn șĭ-a cumpĕrat dicționarul lui Șăineanu și cu el subsuóră vine la băcănia Eremias.

Eram adunațĭ mai mulțĭ acolo, cu scop de a lua câte un aperitiv.

Unul deschide dicționarul, din întâmplare la cuvêntul „*taur*“.

Ascultațĭ, vĕ rog, cum definesce Șăineanu taurul:

*Taur* = partea bărbătéscă a vacei.

Un hohot homeric eșì din pieptul celor de fată.

— Ia caută, caută mai departe. Și a căutat și a mai găsit următórele nostimade:

*Vaca* = partea femeiéscă a *boului.*

*Curcă* = partea femeiéscă a curcanului.

*Curcan* = pasĕre de curte, adusă din America în Europa la *1518 de jesuițĭ.*

*Jesuit* = membru al societății lui Isus, ordin religios fundat de St. Ignațiu de Loyola *în 1534* (Și curcanul?)

*Căciula* = 1) pălărie din blană de berbece (albă, cenușie séu négră). 2) ce are forma de căciulă: căciula unei căpăținĭ de zahar.

*Baston* = bucată de lemn, lungă și subțire, ce se póte ține în mână.

* * *

Toțĭ, câțĭ erau de fată, șĭ-au uitat de cină și luând ceva mezelurĭ, au preferit mai bine a cina la Eremias, decât sĕ mérgă acasă. Atât era de mare hazul, ce ni-l oferia dicționarul lui Șăineanu! Așa definiții filologice și anahronisme istorice mai rar. Halal de dicționar! Pĕcat, că nu le pot reproduce pe tóte aicĭ, dér m'așĭ întinde prea tare și lipsesce spațiul.

* * *

La o altă masă ședeau doi domnĭ strĕinĭ. Nu le plăcea, că rîdem de Șăineanu. Unul din ei a luat chiar cuvêntul sĕ-l apere pe cel „năpăstuit“.

— D-le, aicĭ nu încape apĕrare. Cine se apucă a face dicționare, trebue sĕ cunóscă întâiŭ limba, în care vré sĕ scrie.

— Ba că Șăineanu e persecutat pe nedreptul, că técă, că pungă.

Cine era Domnul? mĕ vețĭ întreba.

Era un mocan de-ai noștri, care trăiesce actualmente în Dobrogea și pare a fi ajuns acolo la mare trecere, căcĭ se lăuda, că a umblat în deputație la Bucurescĭ în interesul Dobrogenilor și că ar fi „trântit“ deja câțĭ-va prefecțĭ...

Pe mine mĕ supĕra, că mocanul nostru luase partea lui Șăineanu și am lansat vorba, că despre tótă ședința acésta filologică voiŭ scrie ceva în „Gazeta“.

— Vei scrie un foileton?

— Așa cred.

— In ce diar?

— „Gazeta“.

— A, „Gazeta“, îmĭ place. Suntem și noi abonațĭ. Noi Dobrogenii sprijinim „Gazeta“.

Și cu asta s'a terminat ședința.

* * *

A doua di m'am interesat de sprijinul mocanului față cu „Gazeta“ și nu l'am găsit în registrul administrației.

Al lui „Șăineanu“ sĕ fii! M'ai desilusionat de douĕ-orĭ într'o singură ședință de „gustarisire“.

## Academia Română.

### Sesiunea generală din anul 1902.

*Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1901—1902.*

(Urmare.)

*IV. Publicațiunile Hormuzaki și cercetărĭ istorice.*

Am avut onórea a vĕ arăta și în alte rĕndurĭ schimbările, ce a suferit cifra acordată de stat ca subvențiune anuală pentru publicațiunea Documente privitóre la istoria Românilor. Dela 18.000 lei, cât fusese acordat dela 1882—3 până la 1885—6 și dela suma de 33.000 lei, cât a fost dela 1886—7 până la 1899—1900, acéstă subvențiune a fost micșorată la 20.000 lei în anul trecut; ea a fost redusă la 15.000 lei pentru anul curent și la 10.000 lei pentru cel viitor. Din causa acestor reducerĭ, lucrările au trebuit sĕ fie suspendate și cu banii disponibilĭ s'au achitat plățile întârdiate pentru lucrările tipărite.

Tot din pricina lipsei de mijlóce s'au întrerupt și cercetările și decopierile prin diferite archive strĕine, precum și procurarea de copiĭ de documente, carĭ ni-se trimiteau prin mijlocirea ministerului afacerilor strĕine, după indicațiunile nóstre, din diferite bibliotecĭ și archive strĕine.

Un tînĕr zelos, fiul rĕposatului Ion Ghica fost ministru plenipotențiar al României la Constantinopol și la San-Petersburg și fiu al fericitului întru pomenire Grigorie Vodă Ghica al Moldovei, d-l Vladimir I. Ghica, care petrece de cât-va timp în Roma și se îndeletnicesce cu cercetărĭ de documente istorice prin archivele din Roma și din alte orașe ale Italiei, a trimis Academiei peste 500 pagine de copiĭ de documente.

*V. Biblioteca.*

Comisiunea permanentă a bibliotecii, prin raportul sĕu anual, va face darea de sémă amĕnunțită despre mersul bibliotecii Academiei și despre diferitele lucrărĭ de organisarea și conservarea colecțiunilor din anul acesta. Socotesc totușĭ de datoria mea sĕ vĕ aduc la cunoscință, chiar de acum, faptele principale privitóre mai cu deosebire la crescerea colecțiunilor nóstre dela cea din urmă sesiune generală până acum, cu atât mai vĕrtos, că în anul trecut biblioteca nóstră a primit o îmbogățire neobicĭnuită printr'un mare semn de încredere dat Academiei de Augustul nostru Suveran, de Corpurile legiuitóre și de guvernul țĕrii.

In urma înțelegerii luate între d-l ministru al instrucțiunii publice și Academie în sesiunea anului trecut, prin lege specială, Statul a dat dela 1 Aprilie 1901 Academiei tóte colecțiunile bibliotecii centrale din Bucurescĭ spre a fi incorporate și contopite cu propria sa bibliotecă, dând tot de-odată institutiunii nóstre și o subvențiune anuală de 25.000 lei pentru crescerea și întreținerea bibliotecii. Colecțiunile și mobilierul bibliotecii centrale au fost primite, aduse și incorporate în biblioteca Academiei.

(Va urma.)

## ULTIME SCIRI.

**Viena**, 31 Martie. Din Constantinopol se anunță, că pentru ținerea liniștei în Macedonia, Turcia concentréză 32 batalióne în vilaetele Ueskueb Salonic și Monastir.

La *Filiotes* un funcționar, care voia sĕ profite de starea anarchică ce domnesce, a arestat pe un fruntaș. Poporul furios s'a dus la temniță sĕ-l libereze. Aci s'a produs o încăerare teribilă, care a avut de resultat uciderea șefului Albanesilor Abedin Hamut și a lui Samy-bey, precum și a cincĭ soldațĭ. Trei Albanesĭ și patru soldațĭ sunt grav răuițĭ.

In Albania se prepară o mare mișcare revoluționară irredentistă, în scopul proclamării independenței și întronării unui principe național.

**Roma**, 31 Martie. *Prinetti* a raportat adĭ Regelui despre resultatul întrevederii din Veneția. Regele l'a felicitat pentru *succesele* obținute.

**Roma**, 31 Martie. In 7 Aprilie vor sosi în Neapol 42 vase de rĕsboiŭ *francese* și *rusescĭ.* Tot atuncĭ va sosi acolo și flota italiană din Mediterană.

**Constantinopol**, 31 Martie. Moștenitorul tronului turcesc Mohamet-Reschad-Effendi, fratele Sultanului, a murit. Sunt bănuelĭ, că ar fi fost otrăvit. Viitorul moștenitor va fi Achmed Kemel Eddin.

## Vocĭ din public.*)

Stimate Domnule Redactor! La învinuirile, ce s'au ridicat asupra mea în Nr. 55 c. al prețuitei „Gazete“ sub rubrica „Vocĭ din public,“ — rog sĕ binevoițĭ a da loc următoriului rĕspuns:

Comitetul parochial din Hĕrman a fost învitat de cu bună vreme sĕ priméscă patronatul producțiunei, ce s'a aranjat la 7 Ianuarie. Rĕspunsul întârdiat însĕ a fost că afară de sprijinul moral ce mi'l promite, — acest comitet parochial nu póte primi nicĭ protectoratul și nu'mĭ póte vota nicĭ anticipația sumei mai micĭ ce-o am cerut pentru acoperirea speselor obveninde, și cu atât mai puțin îmĭ póte promite că s'ar puté acoperi dela biserică deficitul ce eventual s'ar constata în urma producțiunei. — Acest conclus s'a adus sub presedința onoratului paroch d-l Al. Dogar, și eu de aci nu am putut vedé alta, decât că din partea celor întâi chemațĭ, nu voiŭ primi nicĭ un ajutor — nicĭ chiar moral.

Nu m'am descuragiat însĕ vĕdênd îndemnul poporului și sprijinul d-lor colegi-învĕțătorĭ și n'am întrelăsat nimic pentru a asigura succesul cât mai bun al producțiunei. — Intr'aceea primesc din partea domnilor Andrei Fătuleț comptabil în Ploescĭ și a lui Andrei Goicea pedagog în Sibiiŭ — ambii din Hĕrman, — însciințarea și asigurarea, că voiŭ avé și concursul lor în întreprinderea mea. Așa m'am aflat îndemnat sĕ fac învitările în numele inteligenței române din Hĕrman.

Nicĭ prin cap nu'mĭ trecea că păr. Dogar nu ne va onora cu presența în sara producțiunei, ca cel puțin înaintea conlocuitorilor sașĭ și a altora strĕinĭ sĕ ne putem presenta cu demnitate și în mod impunător cu ocasiunea unei asemenea solemnitățĭ, dacă „acasă la noi“ nu putem sĕ fim întru tóte de acord. Și acésta încă a fost o causă pentru-ce am făcut învitările în numele „inteligințeĭ.“

Cât pentru resultatul material al producțiunei asigur, că n'a fost mai mare de 60 fl. 06 cr. ca venit brut și de 3·63 fl., venit curat. — Domnii Andrei Fătuleț și A. Goicea mai înainte pomenițĭ, carĭ s'au angajat unul cu darea biletelor de întrare, altul cu însemnarea corectă a sumei și numelor óspeților, — asigură, că din causa învĕlmășelei nu au putut face însemnările după instrucțiile ce le-am fost dat, ba silițĭ au fost chiar sĕ folosésca, — în lipsa biletelor suficiente — bilete mai scumpe pentru cei-ce voiau totușĭ sĕ între cu o taxă mai mică. Mulțĭ au fost lăsațĭ — fără sĕ fi sciut eu însĕ de asta, — nu cu 30 orĭ 40 cr., cât era taxa, ci cu câte 10 și chiar 5 cr. Și érășĭ fórte mulțĭ — înțeleg pe cei mai sĕracĭ poporenĭ — profitând de învĕlmășală, s'au strecurat și fără bilet. Astfel sĕ esplică lucrul, că dela atâta lume s'a încassat o sumă relativ atât de mică. — Acestea sunt și causele pentru carĭ nu am putut face până aci cuvenita dare de sémă și mulțămită publică. Soția mea a avut un rol secundar la incassarea banilor.

De altcum acest slab resultat material m'a întristat pe mine mai mult decât pe orĭ cine altul, pentru-că vedeam cum fondul corului înființat de mine din venitul mai multor producțiunĭ de acest fel înainte de asta cu 8 anĭ și ridicat până la suma de 138 fl, vedeam dic, că acest fond de data asta nu se póte augmenta.

Avênd a limpedi și cestiunea „vrajbei“ din popor, a cărei causă așĭ fi eu, declar, că în cele 5 lunĭ de când m'am reîntors (după 6 anĭ) la Hĕrman, — nicĭ cel mai mare meșter în ale învrăjbirei n'ar fi fost în stare sĕ ajungă la un resultat atât de trist, precum de fapt sĕ constată. Mult mai vechĭ sunt însĕ causele certelor și neînțelegerilor de adĭ și acestea, precum și numele celor ce le-au provocat, mai ușor s'ar puté afla din multele arătărĭ ce s'au făcut înaintea forurilor bisericescĭ superióre.

Convingerea mea individuală e, că și aci, ca orĭ și unde, numai armonia dintre inteligența adevĕrată póte asigura liniștea și pacea în popor. Atuncĭ, câteva cuvinte adresate și „chinezesce“ — fraților sașĭ — drept recunoscință pentru interesul și sprijinul dat la astfel de ocasiunĭ, nu vor avé nicĭ un efect stricăcios asupra poporului român din Hĕrman.

De încheiere viu a mulțumi și autorului corespondenței, care se ascunde după spatele celor trei iscăliți în nedrépta învinuire — pentru măgulitórea cualificare a resultatului moral al producțiunei. Pentru mine „sublim,“ orĭ „satisfăcĕtor“ — e indiferent.

*Hĕrman*, 25 Martie 1902.

*David Pop*,
diacon-învĕțător

## Literatură.

„*Caractere morale*, esemple și sentințe uclese din istoriile și literaturile popórelor vechĭ și moderne“ de *Ioan Popea.* Prețul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acésta rĕspunde autorul — Red.

*Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.*
*Redactor responsabil: Traian H. Pop.*

## Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

### se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arětat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

### Scrieri istorice.

*Memorii din 1848–49* de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

*„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“*, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

*„Pintea Vitézul“*, tradiţiunĭ legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisiri din tóte părţile, pe unde a umb at Pintea. Preţul 40 banĭ plus 6 baul poito.

*„Românul in sat şi la óste“.* Acesta este titlul unei nouě cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

*„David Almăşianu“*, schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

*„Reflexiunĭ fugitive“* la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László întitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ. (+ 56 p.)

*Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu*, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blaşiŭ.

*„Pentru memoria lui Avram Iancu“*, apelul dat către ministeru de interne D. P rez l prin d l Dr Amos *Frâncu* in causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 baul porto.

*Lupta pentru drept* de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. port ).

*„Ţěranul român şi ungur din Ardeal“*, studiu psihologic poporal de *I. Paul.* Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

*Mănăstirea Putna* în Bucovina de *Iraclie Porumbescu.* Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Nr. 1601–1902.

## PUBLICAŢIUNE

**pentru posesoriĭ de grădinĭ de póme.**

In sensul ordinului Nr. 6014—1902 primit dela Inaltul Minister de agricultură se provócă prin acésta **toţĭ posesoriĭ de grădinĭ de póme**, ca **până în 15 Aprilie 1902** negreşit să-şi curěţe pomii de omidă şi să fie gata curăţirea până la numitul termin, căcĭ la din contră, după trecerea acestui termin vor fi pedepsiţĭ toţĭ câţĭ nu vor fi îndeplinit curăţirea şi pe de asupra se va dispune şi se va îndeplini din oficiu curăţirea pomilor de omidă pe spesele celor ce au întrelăsat'o.

Braşov, 25 Martie 1902.

1–3 (477). *Căpitănatul orăşănesc.*

## Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Martie n. 1902

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% | 119 85 |
| Renta de corone ung. 4% | 97 85 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% | 120 25 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$% | 100.60 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. | 120.25 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% | 97.25 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone | 97.— |
| Impr. ung. cu premii | 204.— |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin | —.— |
| Renta de argint austr. | 101.65 |
| Renta de hârtie austr. | 101.50 |
| Renta de aur austr. | 120.85 |
| Losurĭ din 1860. | 153.30 |
| Acţii de-ale Băncei austro-ungară | 16 07 |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit | 713.— |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit | 700.25 |
| Napoleondorĭ | 19.07 |
| Mărcĭ imperiale germane | 117.87 |
| London vista | 240.05 |
| Paris vista | 95 40 |
| Rente de corone austr. 4% | 99.50 |
| Note italiene | 93 50 |

## Cursul pieţei Braşov.

Din 1 Aprilie n. 1902.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnota rom. | Cump. | 18.98 | Vênd. | 19.02 |
| Argint român. | „ | 18.40 | „ | 18.44 |
| Napoleond'orĭ. | „ | 19.— | „ | 19.10 |
| Galbenĭ | „ | 11.30 | „ | 11.40 |
| Ruble Rusescĭ | „ | 126.— | „ | 127.— |
| Mărcĭ germane | „ | 58.50 | „ | —.— |
| Lire turcescĭ | „ | 10.72 | „ | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.— | „ | 101.— |



Sz. 1154—1902.
tlkvi.

## Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Greblea Vérvara végrehajtatónak Greblea Candit végrehajtást szenvedő elleni 84 kor. — fil. tőkekövetelés és járulekai iránti végrehajtási ügyeben a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén fekvő a gridi 41 sz. tljkvben Greblea Candit, Jacob Verona nevén álló 84 hrsz. ingtlnra 320 kor. 6903 hrsz. ingatlanra 23 kor.

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1205/3 | hrsz. ingatlanra | 32 | „ | 5531 | „ | „ | 11 „ |
| 1246 | „ „ | 12 | „ | 8420/1 | „ | „ | 7 „ |
| 1809/2 | „ „ | 15 | „ | 8857 | „ | „ | 18 „ |
| 1737/2 | „ „ | 23 | „ | 9066 | „ | „ | 21 „ |
| 3213 | „ „ | 7 | „ | 9568 | „ | „ | 40 „ |
| 3222 | „ „ | 4 | „ | 10073 | „ | „ | 32 „ |
| 3631 | „ „ | 8 | „ | 10094 | „ | „ | 14 „ |
| 3635 | „ „ | 7 | „ | 10910 | „ | „ | 16 „ |

koronában, a 368 sz. tljkvben A † 4866/49 hrsz. ingatlanból végrehajtást szenvedett Greblea Candit jutalékára 133 korona, a 4866/50 hrsz. ingatlanból 86 kor. a 4866/74 hrsz. ingatlanból 466 kor. ban és a 377 sz. tljkvben A † 4866/29, 4866/30 hrsz ingatlan jutalékára 311 és 536 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverest elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi április hó 30-ik napján delelött 9 órakor** Grid községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 § ában jolzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi Febuár hó 7 ik napján.

**A kir járásbiróság mint tlkönvvi hatóság.**

Schupiter,
kir. aljbiró.

476 1–1.